

הנחיות בטיחות לצוק

תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט – 1999, קובעות הוראות בדבר מסירת מידע עדכני לעובד, בדבר סיכונים במקום העבודה וכן מסירת הוראות עדכניות לשימוש, להפעלה ולתחזוקה בטוחים של ציוד, חומרים ותהליכי עבודה. חוברת זו מיועדת להפנות את תשומת ליבך לסיכונים בטיחותיים אליהם הנך עלול להיחשף בעת שהותך בשטח האוניברסיטה.

הנך מתבקש לקרוא בעיון חוברת הנחיות זו ולהקפיד לשמור על כללי הבטיחות והגהות. לתשומת ליבך - הוראות אלו הינן הנחיות יסוד בלבד ואין הן באות במקום הוראות נוספות המתפרסמות באוניברסיטה או שתפורסמנה בעתיד. כמו כן אין הנחיות אלו מחליפות או באות במקום כל חוק או תקנה הקשורים לבטיחות שפורסמו בעבר או יפורסמו בעתיד.

חוברת זו נכתבה בלשון זכר אך מיועדת לנשים וגברים כאחד

הוראות בטיחות כלליות

בדיקות כפואיות

- כחלק מתהליך קליטתך באוניברסיטה תתבקש למלא טופס "הצהרת בריאות" – מילוי הטופס הינו חובה.
- בהמשך עבודתך באוניברסיטה יתכן ותופנה לביצוע בדיקות פיקוח תקופתיות וזאת באם הינך עוסק בסוג עבודה המחייב בדיקות אלו.
- עליך להגיע לביצוע הבדיקות במקום ובמועד שיקבעו.
- אם תפקידך מחייב מגע עם חומרים כימיים שונים, חובה עליך להקפיד של שימוש באמצעי מגן אישיים, לרבות כפפות מהסוג המתאים לאופי העבודה.

איכות הסביבה

- עישון - העישון בשטח האוניברסיטה אסור פרט לאזורים שנקבעו וסומנו. הימנע מעישון ואם בכל זאת הינך מעשן דאג לכבות היטב את הסיגריה במקומות בהם העישון מותר בלבד.
- אל תשליך בדלי סיגריות לסלים ופחי אשפה.

עזרה ראשונה

- כלל: עזרה ראשונה לנפגע יגיש רק אדם שהוכשר והוסמך לכך. טיפול בלתי מקצועי עלול להזיק יותר מאשר להועיל.
- במידה ונפגעת במהלך עבודתך פנה מיד לקבלת עזרה ראשונה במרפאת האוניברסיטה הממוקמת בבנין הראשי בקומת ה-500 חדר 520 טלפון: 52237.
- נכנס גוף זר לעיניך - אל תנסה להוציאו לבד, עיניך יקרורות מכדי שתסמוך על עזרה לא מקצועית.
- חומר כימי חדר לעיניך - בצע שטיפה במים במשך 15 דקות לפחות ופנה לקבלת טיפול.

- במידה וחברך לעבודה נפגע - אל תטלטלו - קרא מיד לגורם מוסמך הבקיא בטיפול בנפגעים.

תקלה או מפגע בטיחותי

- גילית תקלה, מפגע בטיחותי, סיכון מיידי (כגון: דליפת נוזלים, ריח גז, עשן, ריח שריפה, שבר וכד') עצור ודווח מיד לממונה עליך או למוקד 57000 מכל טלפון נייד בקמפוס או לטלפון 04-82..... מסור פרטי האירוע והמיקום המדויק.
- וודא שהודעתך נתקבלה והמפגע הוסר.
- הימנע מחסימת מעברים, יציאות חרום ועמדות כיבוי אש, וודא שגם אחרים לא יעשו זאת.

fire

- מכשיר חשמלי או מתקן חשמלי אינו בטוח אם משתמשים בו שלא כהלכה. השאר את מלאכת התיקונים לחשמלאי מוסמך, המנע מסידורי חשמל מאולתרים ואל תנסה לתקן אם אינך מוסמך לכך.
- הכלל "עשה זאת בעצמך" אינו חל על חשמל. אם מכשירך החשמלי אינו תקין נתקן מיידית מזרם החשמל, הודע לממונה עליך ומסור אותו לתיקון. במיוחד אמור הדבר לגבי מכשירי חשמל מטלטלים (מקדחות, משחזות וכד'). וודא כי החיבורים והבידוד במצב תקין.
- הנח כבלי חשמל באופן בו לא יהוו מכשול בפני תנועת אנשים או ציוד.
- באם הנך מבחין בשבר, סדק או ליקוי בכלי, הפסק עבודתך והודע לממונה.
- באם הנך מרגיש "חשמול" הפסק מיד השימוש ונתק מזרם החשמל.
- אין לבצע עבודות חשמל – החלפת נורות, תיקון שקעים או תקעים וכד' אלא אם הנך חשמלאי מוסמך ומאושר.

שריפה

- שריפה עלולה להתפשט במהירות ולהיות מסוכנת ביותר.
- כבה בדלי סיגריות ורק כשהן כבויות הנח אותן במאפרה.
- דע מיקום אמצעי כיבוי האש ואופן הפעלתם – וודא כי הגישה לאמצעי כיבוי חופשית.
- כיבוי אש יבוצע בעזרת מטפים המסומנים בשילוט תואם. אין להיחפז להפעיל כיבוי במים החופן בחובו סכנות רבות.
- וודא שהנך יודע את פתחי יציאת החירום ואת מיקום מפסקי החירום למקרה של שריפה באזור עבודתך.
- ציוד כיבוי אש נועד לשימוש בשעת חירום בלבד - אין להשתמש בציוד כיבוי אש אלא למטרה לו נועד.

תאונה בצמודה

- במקרה של תאונה בעבודה חשוב להודיע על כך במהירות וסמוך למועד ההתרחשות לממונה עליך (בהעדרו - לחבר לעבודה) ולמוקד הבטיחות 57000 מכל טלפון נייד בקמפוס, או 04-82..... הדיווח המיידי יאפשר:
- להגיש עזרה הנדרשת.
- לסלק מפגע באם קיים.
- לחקור את הנסיבות ולהפיק לקחים.
- לאחר הטיפול בתאונה, יש לפנות לאגף משאבי אנוש :
 סגל אקדמי לגב' רונית ריצ'קר, מרכזת זכויות אקדמיות בטלפון 52881
 סגל מנהלי שרה להיאני, מרכזת המחלקה לסגל מנהלי בטלפון 52879
 לצורך הגשת תביעה להכרה בתאונה.

צפונה מול חנה

- כוון את גובה המושב. רגליך צריכות להיות מונחות במצב שטוח ויציב על הרצפה או הדום.
 - אסור שיהיה לחץ גדול מדי על הצד התחתון של ירכיך קרוב לברכיים או על סובכי שוקיך. ירכיך צריכות להיות אופקיות במידת האפשר.
 - אם אפשר להתאים את נטיית המושב, נסה זוויות שונות של המושב. אולי תצטרך מושב קטן יותר, אם יש לחץ על הירכיים או על סובכי השוקיים.
 - כוון את גובה משענת הגב באופן שהגב התחתון שלך ייתמך. עכוזך צריך לשבת בנוחות ברווח שבין הקצה התחתון של משענת הגב לבין המושב.
 - כוון את זווית משענת הגב באופן שתתאים לך ולעבודתך. תנוחה של הישענות קלה אחורה יכולה להיות הנוחה ביותר. נסה להימנע מלהישען קדימה.
 - חשוב על כתפיך. האם הן נמוכות וחופשיות? אם לא – אולי עליך לכוון את גובה השולחן או את גובה הכסא, ולהשיג הדום רגליים.
 - חשוב על מרפקיך. האם הם משוחררים בצדדיך? אם לא – אולי עליך ללמוד טכניקת הרפיה. אם משענות הזרוע גבוהות מדי – הסר אותן. אם משענת הגב רחבה מדי – החלף אותה.
 - קרב את עצמך אל תחנת העבודה שלך. דאג לכך שהמקלדת תהיה מוצבת בגובה נוח. זרועותיך צריכות להיות מאונכות ואמות ידיך אופקיות. במידה וצריך, כוון את גובה השולחן. פרקי ידיך צריכים להיות ישרים.
 - כוון את מיקום המקלדת. היא לא צריכה להיות רחוקה מדי (או שזרועותיך יהיו מושטות קדימה). מירווח של 50 מ"מ בין השולחן למקלדת יכול להועיל להנחת פרקי ידיך. אם שולחן הכתיבה שלך הוא בעל גובה קבוע, אולי תצליח להגיע למצב שיהיה לך נוח לרגליים, לכתפיים, למרפקים ולפרקי היד בו זמנית אם זהו המצב – השג הדום לרגליים.
 - כוון את מצב המסך שלך. על המרחק בין העין למסך להיות נוח (הוא משתנה מאדם לאדם בטווח של 45-80 ס"מ). כמו כן, בדוק את זווית ההסתכלות. זווית ההסתכלות של 20° בכיוון מטה אל מרכז המסך היא סבירה.
 - על מה אתה מביט לעיתים קרובות ביותר? מהו סוג עבודתך? האם אתה מסתכל רק על הדף, או רק על המסך, או על שניהם במידה שווה? התשובה על שאלה זו תעזור לך להחליט איפה להציב את המסך והדף זה ביחס לזה. שים את הפריט, שאליו אתה מסתכל לעיתים קרובות יותר, ישר אל מול עינך.
 - בדוק את הכבלים בתחנת העבודה שלך, למען בטיחותך.
 - בדוק אם אין במסך שלך השתקפויות.
- (לקוח מתוך חוברת "כיצד להשתמש במחשבך בבטחה" הוצאת משרד הבריאות)

גסיוס יום צפונתך

- נעל את הציוד ואת כלי עבודתך.
- כבה אורות.
- נתק מכונות ומכשירים וכל ציוד אחר המחובר למקורות האנרגיה (מחשב, חשמל, מיזוג אוויר וכד').

הוראות כלליות נוספות

- באחריות העובד ליידע אדם נוסף (שומר לילה או עובד בחדר אחר) על עבודתו כעובד יחיד.
- אין לעבוד בחדר נעול.

הנחיות בטיחות לצוקדים האמצעים התפקידים טכניים ואמצעות

הנחיות אלו הינן הנחיות כלליות בלבד, יש לדאוג בנוסף, לקבלת הדרכות ממוקדות יותר בהתאם לעבודה.

ציוף מלן אישי

- יש להקפיד מאוד על שימוש בצידוד מגן אישי בהתאם להוראות הבטיחות בעבודה עם כלים או חומרים שונים, אם יש מחסור באמצעי מגן מסויים יש לפנות לממונה ולקבל את הנדרש.
- בעת ביצוע עבודות השחזה, ריתוך, חריטה, ניקוי בלחץ אויר וכד' הגן על עינך במשקפי מגן.
- בעת שימוש בחומצות, דבקים וחומרים כימיים הגן על עינך ופניך בעזרת מגן פנים או מסיכה ועל ידיך בכפפות וגופך בסינר.
- בעת עבודתך בתנאי רעש מזיק עליך להגן על אוזנייך באטמי אוזניים או מגנים בכל זמן עבודתך או שהותך באזור הרעש.
- בעבודת מסגרות, שינוע וטלטול חומרים כבדים, אחזקה, מקומות בהן קיימת סכנה לכפות הרגליים יש להגן עליהן בנעלי בטיחות תקינות עם כיפת מגן.

התנהלות

- אל תעבוד בגורם סיכון כאשר אתה עייף, מוטרד או חולה. התרכז בעבודתך ואל תרשה שסיחו את דעתך או דעת חבריך לעבודה - הסחת דעת עלולה לגרום לתאונה.
- סלק כלים וציוד ממעברים - הם עלולים להכשיל.
- התנהג עם חבריך לעבודה בתשומת לב ובאדיבות - חוסר מתיחות מונע תאונה.
- שמור על ניקיון האוניברסיטה ועמדת העבודה שלך והימנע מהשלכת פסולת שלא במקומות המיועדים לה.
- אל תבצע עבודת עובד אחר מבלי שתהיה לך הסמכות וההסמכה לכך, אתה עלול לסכן את עצמך ואת הסובבים אותך.

הארכת

- הזהר מבורות פתוחים, שלא גודרו כהלכה - הודע ליחידת הביטחון והבטיחות על המפגעים.
- אל תעבור מעל ציוד או משטחים המונחים על הרצפה.
- אל תעבור מתחת למשא מורם או מתחת לעגורן מועמס.
- אל תעבור או תעמוד בין מכונות או מלגזה לקיר.
- במידה והנך מבחין במכשול : כלי עבודה, מוט, גליל, סמרטוט וכד' הרחק אותם והניחם במקום בו לא יהוו מכשול ויגרמו לתאונה.
- קיצורי דרך תמיד מסוכנים, לך תמיד בדרך המקובלת אף שלפעמים נראית היא ארוכה יותר.
- התרחק ממקומות לא מוכרים ואשר נוכחותך אינה נדרשת בהם.
- התרחק ממקומות בהן מבוצעות עבודות ריתוך, השחזה וממקומות מפיקי גיצים, אבק, שבבים, וכד', ממקומות בהן מבוצעות עבודות בכלל ועבודות בניה בפרט.

כפי צמורה - מכלולות ציוף

- אל תפעיל מכונה, מתקן, כלי עבודה או תהליך לפני שהוראות ההפעלה והבטיחות ידועים לך והוסמכת להפעילם.
- "פטריית" פטיש או אזמל עלולה להתיז רסיס ולסכן את עינייך.
- קת כלי שבורה (פטיש, מברג, שופין) עלולה לגרום לחבלה.
- שופינים, מברגים וכד' ללא ידידת עלולים לגרום לחבלה.
- לסתות של מפתחות שנפתחו עלולים להכשיל.
- אל תשתמש:

- בשופין כמנוף ובקצהו כמקדד.
- במפתח שאינו מתאים לאום.
- בצינור להארכת מפתח.
- בכלי חיתוך קהים העלולים להחליק.
- החזק כלים בנרתיקים או בארגזי כלים, אל תחזיקם בכיסים או בחגורת מכנסיך.
- החזק כלים תקינים, באם נדרש, מסור אותם לתיקון או החליפם.

סולחות – עבודה באופה

- עבודה בגובה תתבצע על ידי עובד שהוסמך לכך ובעזרת ציוד מגן אישי מתאים ובטוח לרבות כובע מגן עם קשירה סנטריה.
- השתמש תמיד בסולם או פיגום תקינים.
- המנע מלטפס על כסאות, צינורות, שולחנות ואלתורים אחרים.
- בעת ירידה ועליה מסולם, עשה זאת תמיד כשפניך מופנות לסולם.
- הישען על הסולם בזווית המתאימה וודא שאינו מועד להחלקה. באם נדרש, העזר בעובד אחר.

הרמת משאות וסוללות

- אם עליך להרים חפץ כלשהו, עשה זאת בצורה תקינה: כפוף רגליך והשתמש בשריריהם ולא בשרירי גבך.
- הרם משא רק לפי כוחך, אם יש צורך בקש עזרה או העזר בציוד הרמה העומד לרשותך.
- הרם משא באופן שראייתך לא תוסתר.
- אל תטיל עומס יתר על ציוד הרמה הנושא שילוט עומס עבודה מותר.
- התרחק ממקומות בהם מרימים מטען אם אין לך קשר לעבודה.
- הגן על ידיך בכפפות ועל רגליך בנעלי בטיחות.
- בעת הרמה באמצעות אביזר הרמה (שרשרת, כבל וכד') וודא כי האביזר תקין ורתום כראוי.
- אל תפעיל מתקן הרמה אם אינך מוסמך להפעילם והוראות השימוש והבטיחות ידועים לך.
- כל הרמה או טלטול חומרים יעשה באיטיות ובזהירות תוך התחשבות במטען, בסביבה ובעובדים שמסביב.

מכונות

- עבודתך עשויה להיות קשורה עם מכונות. המכונות הנן ידיד טוב אך עלולות להיות גם אויב אכזר. הדבר תלוי בך, זאת תהיה אשליה שהינך מסוגל לעבוד ללא מגן מבלי לסכן את עצמך.
- אל תעבוד או תפעיל כלי או מכונה אשר מגניה אינם מורכבים.
- לעולם אל תפרק מגן ממכונה. הפירוק יעשה ע"י עובד המוסמך לכך וזאת לאחר השבתת המכונה וניתוקה ממקור אנרגיה (חשמל, אויר וכד').
- היה מרוכז בעבודתך ואל תסיח דעתך ממנה.
- אל תפעיל מכונה או מתקן אם אינך מורשה לכך או קיים חשש לחוסר ידיעתך בהפעלתה.

עבודות חמות ועבודות עם דליקים

- אין לבצע עבודות חמות (ריתוך, חיתוך והלחמה) אלא על פי נוהל הבטיחות 07-17.
- ביצוע עבודות בעזרת מדללים, גזים דליקים, אצטון מחויבים במשנה זהירות בעת העמדת מכלים, חיבורם למערכות, סגירה לאחר שימוש ומניעת דליפות ושפיכות.

התנהגות פגעת חירום

חפץ חשוד

- הודע מיד למוקד ביטחון ובטיחות בטלפון חירום 57000 או חיצוני: 048-280700
- הרחק אנשים.
- מנע התקהלות על ידי הצבת סדרנים.

שריפה

- אם האזעקה האוטומטית לא הופעלה... לחץ על הלחצן הקרוב.
- הודע מיד למוקד ביטחון ובטיחות בטלפון חירום 57000 או חיצוני: 048-280700
- נסה לכבות את האש בעזרת האנשים וציוד הכיבוי.
- הורה לבאי הבניין ומבקרים לנטוש אותו ולהגיע לנקודת הכינוס.
- נטוש את הבניין על פי שיקול דעתך או על פי הוראת נאמני הפינוי, צוותי החירום וכיבוי אש.

פינוי נפגעים

- הזעק תורן מרפאה (שלוחה 52237, 52703).
- הזעק אמבולנס אם יידרש (טלפון חוץ 101).
- נפגעי עיניים מתקבלים בבי"ח רמב"ם בכל ימות השבוע.
- נפגעים במצב קל מתקבלים במרפאת "לין" מחלקת תאונות, בכל ימות השבוע.

פינוי הפניין

- במקרה של שריפה או רעידת אדמה אין להשתמש במעליות.
- בהינתן הוראת פינוי: כבה את האור, נתק מכשירי חשמל, סגור חלונות ודלתות החדר.
- הימלט דרך דרכי מילוט מוכרות ובזהירות ובמהירות - העזר בשלטי הכוונה.
- היצמד לצד ימין של המדרגות בירידה כדי לאפשר לצוותי החירום לעלות.
- אל תחזור לבניין לחפש נעדרים! הודע על חשש היעדרות לאנשי הביטחון שבשטח.
- הישמע להוראות נאמני הפינוי וצוותי החירום.
- בצאתך מהבניין התייצב בנקודת הכינוס הקבוע או בנקודה בהתאם להכוונת הסדרנים.

כניסה והתנהגות במקלטים

- הודעה על כניסה למקלטים תועבר באמצעות מערכת הצופרים של הג"א או בכל דרך אחרת
- עם הישמע האזעקה ככל שניתן:
 - כבה אורות.
 - נתק מזרם מכשירי חשמל.
 - סגור ברזי מים וגז.
- עם קבלת ההודעה על כניסה למקלטים:
 - היכנס למקלט הקרוב במהירות ובזהירות.
 - אפשר גם לחברוך להיכנס למקלט.
 - שמור על השקט.
 - אל תעשן במקלט.
 - ציית להוראות נאמני הפינוי וצוותי החירום ועזור להם במילוי תפקידם.

חיקום המקלטים

חיקום המקלטים	שם הפניין
גרם מדרגות דרומי משמש כמרחב מוגן ובקומת ה- 500 בבניין הראשי	מגדל אשכול
קומת ה- 500: - משני צדי המזנון - בית הכנסת ליד הכניסה למגדל - חניון המנהרה בחלקו הפנימי (הרחק מהכניסה) ספריה: - ממקים באגף משרדים ואוספים - גרם מדרגות פנימי בספריה הישנה	הבניין הראשי
בקומה התחתונה – חדר כושר ואולם ב.	בניין המדרגה
קומת מרתף – מקלטים 29, 30 ו- 6	הבניין הרב תכליתי
בממק"ים שנמצאים בכל קומה בבניין ובחניונים בחלקם הפנימי (הרחק מהכניסה)	בניין רבין
מקלטים בקומה 1	הפקולטה לחינוך וג'יקובס
פדרמן במבנה זה יש להתמגן בשיטת" הכי מוגן שיש, "המרחבים המוגנים ביותר בסדר יורד הנם: 1. בית הכנסת וחדר הכביסה 2. חדר מדרגות) לא בקומה העליונה ולא מול פתח הכניסה) 3. חניון קומה תחתונה לא בקרבת פתחים- טליה בכל דירה קיים ממ"ד	מעונות
ממ"קים בכל קומה ובקומות הביניים	המשכן לאומנויות
ממ"ק בכל קומה	בית הסטודנט
ממ"ק בכל קומה	רווחה ובריאות
ממ"קים: קומת כניסה חדר 014 קומה ראשונה חדר (108 מחשבים)	קמפוס דילן
ממ"ק בכל קומה	קמפוס הנמל

אידיע שטוב לידע

טלפאן	ארט
52237	מרפאת האוניברסיטה
52340, 52360	מחלקות בטחון ובטיחות
52360, 23405	מנהלת מחלקת בטיחות
22435	מנהל בנין ראשי
35155	מנהל בנין מדעי החברה
82305	מנהל בנין חינוך, גיקובס ורווחה ובריאות
25955	מנהל בנין רב תכליתי ומדרגה
9113061	קמפוס דילן
9113040/3042	קמפוס הנמל
58000	מוקד אגף בינוי ותחזוקה
53267	אגף תפעול
52360	כונן בכיר (לאחר השעה 16:00)
52111, 0	מרכזיה
,58707, 52884 52879, 52883	אגף משאבי אנוש - למקרה של תאונת עבודה
100	משטרה
101	מד"א
102	מכבי אש
8250111	בי"ח כרמל
8359359	בי"ח רמב"ם
8543111	בי"ח בני ציון